

40
OCTUBRE
2022

LA CONFERÈNCIA SOBRE EL FUTUR D'EUROPA: UNA VISIÓ DES DE BARCELONA

Héctor Sánchez Margalef, investigador, CIDOB. @sanchezmargalef

Lilia El Karoui, assistent d'investigació, CIDOB

Aquest document explora dues qüestions. Per una banda, fa una anàlisi de la Conferència sobre el Futur d'Europa (CoFoE) en funció del nombre de participants, de les propostes obtingudes i de quin pot ser el seu llegat. A més a més, aprofundeix en el grau de legitimitat de la Conferència tenint en compte el seu procés de gestació de resultats, la qualitat de les seves propostes o la capacitat d'influir en el futur de la integració europea. Per l'altra banda, també examina els resultats d'una enquesta encarregada per la Diputació de Barcelona als ciutadans de la província, la qual tenia una doble finalitat: en primer lloc, estimular la reflexió sobre Europa i el seu procés d'integració entre la ciutadania, animant-la a participar en la Conferència; en segon lloc, conèixer les seves preferències i la seva posició respecte a la Unió Europea.

L'elaboració d'aquest CIDOB Briefing ha comptat amb el suport de l'enquesta realitzada per la Diputació de Barcelona.

Diputació
Barcelona

La Unió Europea (UE) adora el simbolisme; per això, la Conferència sobre el Futur d'Europa (CoFoE) va començar el 9 de maig de 2021, el Dia d'Europa, i ha tingut un any de durada oficial, fins al 9 de maig de 2022, tot i que informalment s'havia iniciat molt abans. D'ençà que el president francès, Emmanuel Macron, i la presidenta de la Comissió Europea, Úrsula von der Leyen, la van posar sobre la taula després de les eleccions al Parlament Europeu del 2019, fins al tret de sortida formal, hi va haver un llarg període de discussió pública sobre com s'havia de concretar la proposta. La majoria de *think tanks* i alguns estaments de la societat civil es van posar a especular sobre el format que havia de tenir, els temes que havia d'abordar, l'abast i el seu seguiment. També el Consell de la UE, la Comissió Europea i el Parlament Europeu es van posicionar prèviament sobre com hauria de ser aquesta Conferència, la qual cosa va desencadenar un estira i arronsa interinstitucional sobre la governança i l'abast de tot el procés. Finalment, la CoFoE es va convertir en un exercici just d'un any de durada que va aconseguir reunir a ciutadans d'arreu del continent en format presencial i en línia, al voltant de diferents panells de continguts diversos. Un experiment deliberatiu que va acabar produint 49 propostes.

No obstant això, en l'àmbit dels resultats, una de les incògnites de la CoFoE és saber si els ciutadans que van participar-hi eren suficientment representatius com per a què les seves propostes es puguin considerar legítimes. Sobretot si tenim en compte que, tal com indica la xifra de participació ciutadana, la Conferència no va generar

tot l'entusiasme que havien desitjat els seus promotors. Tenint en ment aquesta possibilitat, i per tal de fomentar la participació de la ciutadania, són molts els governs que, a escala nacional –tant a nivell central com subestatal–, es van implicar en la difusió de la Conferència.

Respecte a l'altra incògnita per descobrir, és a dir, quin destí i continuïtat poden tenir les propostes de la CoFoE i el seu possible llegat –la continuïtat i seguiment–, la resposta es concentra en la següent qüestió: van valer la pena els recursos, energies i capital polític que s'hi van destinar? Hi ha tres maneres possibles d'avaluar si la CoFoE va tenir èxit: 1) pel nombre de ciutadans que va mobilitzar, per tant, pel grau de legitimació obtinguda a través del procés; 2) per la qualitat de les propostes que s'hi van elaborar i que es van plasmar a l'informe final, per tant, per la legitimació obtinguda a través de les propostes polítiques; i 3) pel procés de seguiment de la Conferència i la seva capacitat per a) evolucionar cap a un procés de consulta ciutadana permanent que continuï experimentant amb la democràcia deliberativa, b) implementar les idees polítiques de l'informe final i c) posar en marxa una Convenció que tingui com a resultat una reobertura dels tractats europeus.

Amb l'esperit de la Conferència present, la Diputació de Barcelona va promoure la participació en la CoFoE a nivell subestatal, i va estimular el debat sobre la integració europea. De fet, un dels objectius principals de la Conferència era arribar al màxim possible de ciutadans per tal de reflexionar

tir les seves preferències de la manera més fidel possible en l'informe final. En aquest sentit, la Diputació de Barcelona va llençar una **enquesta** amb una doble finalitat: a) promoure el debat i la reflexió sobre la UE entre la ciutadania de les comarques barcelonines; i b) poder conèixer amb profunditat l'opinió dels barcelonins i barcelonines sobre la UE i les seves preferències pel que fa al desenvolupament de polítiques públiques. A més a més, amb els resultats de l'enquesta, s'ha pogut dur a terme una comparativa entre el que reflecteix l'informe final de la CoFoE i les preferències de la ciutadania de la província de Barcelona.

1. Ciutadans compromesos amb Europa?

La **Conferència** va representar un esforç de les institucions europees per comprometre's amb la seva ciutadania, per escoltar-la i fomentar la seva participació en els processos de presa de decisions i d'establiment de prioritats. És en aquest sentit que es va entendre la participació en el procés de representants electes. Així, 108 eu-

tic, medi ambient i salut; i d) la UE al món i migració. Cada panell va estar integrat per 200 persones seleccionades aleatòriament, intentant respectar tots els factors necessaris per assegurar la seva diversitat i representativitat i posant especial èmfasi en la població jove, al reservar un terç d'aquests panells a ciutadans d'entre 16 i 25 anys. Paral·lelament, els estats membres havien de celebrar actes relacionats amb la Conferència, amb el suport de les administracions regionals i locals. Dels 108 ciutadans que formaven part del plenari, 80 també ho eren dels quatre panells ciutadans. Hi havia un ciutadà designat per cada un dels 27 estats membres, el qual havia participat prèviament en els actes nacionals i, finalment, es va comptar amb la participació del president del Fòrum Europeu de la Joventut, apostant per la visibilitat de la població més jove. Al respecte, l'enquesta de la Diputació de Barcelona també va tenir en compte les preferències de la ciutadania més jove, que va representar gairebé el 20% de la població consultada.

El plenari i les discussions dels panells ciutadans es van alimentar de les propostes i debats que s'estaven pro-

Hi ha tres maneres possibles d'avaluar si la CoFoE va tenir èxit: 1) pel nombre de ciutadans que va mobilitzar; 2) per la qualitat de les propostes que s'hi van elaborar i que es van plasmar a l'informe final; i 3) pel seu procés de seguiment posterior.

rodiputats i 108 diputats nacionals van formar part del plenari de la Conferència, l'òrgan encarregat d'elaborar l'informe final, a més a més de 105 representants d'altres institucions¹. Això va suposar que un total de 321 participants no formaven part de la població corrent, ja que tenien altres afiliacions a les quals respondre, com podien ser les del seu partit polític, o eren representants d'altres organitzacions. Els ciutadans i ciutadanes seleccionats a l'atzar per al plenari foren 108 persones, de les quals vuit eren representants dels agents socials i vuit més d'organitzacions de la societat civil. Això vol dir que només el 25% del plenari, on es van adoptar les decisions plasmades a l'informe final, eren en realitat ciutadans corrents sense afiliació.

Així mateix, la Conferència va organitzar quatre panells amb ciutadans europeus a quatre països de la UE (Irlanda, Itàlia, Polònia i Països Baixos), tant de manera presencial com en línia. Els participants van treballar quatre àrees temàtiques: a) una economia més forta, justícia social, ocupació, educació, cultura, esport i transformació digital; b) democràcia de la UE, valors, drets, estat de dret i seguretat; c) canvi climà-

duint a la **Plataforma Digital Multilingüe** (PDM), una eina dissenyada per potenciar la participació, propiciant que els ciutadans que no havien estat seleccionats en la tria aleatòria participessin a la Conferència aportant les pròpies idees o donant suport a les d'altres². També es podia utilitzar aquesta eina per anunciar esdeveniments descentralitzats (locals) relacionats amb la Conferència.

No obstant això, cal destacar que, segons xifres oficials, es van registrar a la plataforma menys de 54.000 ciutadans i uns 721.500 més van participar en els actes descentralitzats. Si, segons **Eurostat**, la UE té al voltant de 447 milions d'habitants, podem apuntar que la població que va participar en la Conferència no arriba ni a l'0,5% d'aquesta xifra. Un percentatge que, tot i no restar valor a les propostes finals, sembla massa baix com per afirmar que la CoFoE fos capaç de mobilitzar la ciutadania europea per debatre sobre el futur d'Europa.

Per tot això, la legitimació de la CoFoE a través del seu procés de participació sembla complicada de defensar. No només per la baixa participació, sinó perquè la majoria de

1. Del Consell de la UE, 54; de la Comissió Europea, 3; del Comitè Econòmic i Social Europeu, 18; del Comitè de les Regions, 18; i representants locals i regionals, 12.

2. Sempre i quan tinguessin connexió a Internet o les habilitats digitals necessàries per fer-ho.

la població no era conscient de l'existència d'aquesta possibilitat o, el que podria ser pitjor, va tenir poc interès en participar-hi. No obstant això, la PDM és una gran eina a través de la qual la ciutadania podria continuar relacionant-se amb els responsables de la presa de decisions i a través de la qual el llegat del CoFoE podria seguir vigent. A més a més, l'esforç per tenir-la disponible en tots els idiomes oficials de la UE va donar els seus fruits, de manera que els usuaris de la plataforma van poder superar la barreira lingüística.

Es podria haver evitat aquesta baixa participació? La implicació ciutadana hauria pogut ser més alta si les institucions i els estats membres haguessin invertit més temps en promocionar i promoure la Conferència, celebrant més diàlegs ciutadans (europeus i nacionals). El primer plenari podria haver estat el lloc on abordar algunes de les **mancances** detectades al principi del **procés**, però la pressa per enllestir la Conferència va ser prioritària front qualsevol possible millora en el mateix procés.

Si la UE té al voltant de 447 milions d'habitants, podem apuntar que la població que va participar en la Conferència no arriba ni al 0,5%; un percentatge que, tot i no restar valor a les propostes finals, sembla massa baix com per afirmar que la CoFoE fos capaç de mobilitzar la ciutadania europea.

Alguns experts i analistes han **lloat** la participació de la ciutadania, ja que, tenint en compte que era la primera vegada que s'intentava un exercici d'aquesta magnitud, qualsevol nivell de participació podria veure's amb satisfacció. Tot i així, mirant només les xifres absolutes i relatives, és impossible dir que la Conferència hagi estat un èxit. Però, tanmateix, tampoc ha estat un fracàs, atès que, si un procés com aquest ha de tornar-se permanent, aquest és un bon punt de partida. En qualsevol cas, vista la baixa participació, caldria preguntar-se si les propostes polítiques que van plantejar els ciutadans són suficientment bones i políticament rellevants com per a què aquests índex de participació quedin compensats.

Independentment de si es torna un procés permanent o no, la ciutadania de la província de Barcelona, segons els resultats de l'enquesta de la Diputació, continua apostant per la participació electoral com la manera més efectiva d'implicació ciutadana en la Unió Europea. En aquest sentit, l'opció de votar a unes eleccions europees és la primera escollida, i només en segon lloc es troba la preferència de participar en debats sobre el futur de la UE. De tota manera, l'enunciat de la pregunta fou massa ambigu com per saber realment fins a quin punt la ciutadania de la província de Barcelona era conscient de l'existència de la CoFoE quan va triar aquesta opció i, de ser així, si hagués decidit participar-hi.

2. Elaboració de l'informe de la CoFoE

L'**informe** adoptat pel plenari de la CoFoE respon a nou reptes: i) el canvi climàtic i el medi ambient; ii) salut; iii) economia; iv) la UE al món; v) valors i drets, estat de dret, seguretat; vi) transformació digital; vii) democràcia europea; viii) migració; i ix) educació, cultura, joventut i esport. Per fer front a aquests reptes, **s'estableixen 49 propostes** amb mesures concretes sobre com assolir els objectius plantejats.

Com van sorgir les propostes? L'informe final va ser aprovat per consens en l'últim plenari i presentat a la junta executiva de la Conferència, sorgint les propostes fruit del treball ciutadà; tot i que **només es podien adoptar per consens** entre les institucions representades al plenari. Les propostes dels panells ciutadans europeus, la Plataforma Digital Multilingüe i de sis panells ciutadans nacionals (Bèlgica, França, Alemanya, Itàlia, Lituània i Països Baixos) es van incloure a l'informe. Això vol dir que no es van tenir en compte altres propostes d'alguns estats membres que també van acollir panells de ciutadans nacionals du-

rant la Conferència, però que no van complir amb les **normes de procediment** de la CoFoE, fet el qual també es pot interpretar com que no tots els estats membres van donar la mateixa importància a la Conferència.

Pel que fa a les propostes resultants, també s'ha de tenir en compte el paper dels experts i del personal organitzador. Els especialistes van ser infrautilitzats durant la Conferència perquè l'organització volia que fos un exercici realment dirigit per la ciutadania, però també perquè tenien por que els experts captessin els debats, aportessin la seva pròpia agenda i fessin plantejar als ciutadans propostes que serien inadmissibles al plenari. Per tant, quan en els debats la ciutadania plantejava un dubte als experts, aquests tenien la pressió de donar una resposta ràpida per no restar temps a la deliberació entre els participants, i prou concisa com per a què aquesta es pogués incorporar ràpidament la informació rebuda. Que el procés de la Conferència fos tan rígid donava poc marge tant als especialistes per elaborar i adequar les seves respostes, com als ciutadans per formar-se una opinió a partir del coneixement adquirit i amb el qual millorar les seves aportacions. Així mateix, el personal organitzador pressionava per arribar a un consens per a què les propostes poguessin ser elevades al plenari. Això posava pressió extra sobre els ciutadans que, o bé s'abstienien de discutir i arribaven a acords, o bé s'arriscaven a fer descarrilar el procés.

Les institucions europees volien pilotar el procés des del primer moment, encara que fos per intentar fer *control de danys*. No podien ni volien arriscar-se a què sorgissin demandes radicals que fossin una esmena a la totalitat o que impedissin que la Conferència anés més enllà (tot i que la implementació de les propostes no era vinculant). Això es va veure des del primer moment, quan tot el procés i els temes a tractar a la plataforma digital i als Panells Ciutadans Europeus van ser decidits per les institucions europees i sense la ciutadania.

Tot i així, les propostes que van sorgir de la Conferència van resultar ser ambicioses. Cal preguntar-se si aquestes propostes polítiques poden ser un factor de canvi substancial o serviran només com a punt de reflexió? Per contestar aquesta pregunta, caldrà esperar a saber cap a on evolucionarà la Conferència; en qualsevol cas, la innovació que ha suposat aquest procés ja justifica la Conferència, independentment de la qualitat de les propostes que n'hagin resultat. Aquesta és la narrativa que semblen voler instal·lar els defensors de la Conferència –tal i com ha

creixent que els representats senten respecte als representants, la UE no hauria de poder permetre's aquesta situació.

- La segona opció és reconèixer, fent-los permanents, els beneficis del procés seguit durant la Conferència, tenint en ment que els avantatges de l'ús de **procediments deliberatius en els sistemes democràtics són evidents**. Optar per aquest escenari significaria almenys dos fets. El primer és que les institucions haurien de considerar **què ha funcionat i què no** per poder potenciar-ho i corregir-ho respectivament. En aquest sentit, és obvi que la discussió sobre l'agenda hauria d'haver implicat des del primer moment als ciutadans; més diàlegs transnacionals haurien ajudat a implicar més ciutadans; i hauria estat desitjable que la Conferència durés un període de temps més ampli per tal de poder desplegar realment el potencial d'un procés deliberatiu. El segon fet és que és necessari trobar un motiu per fer permanent aquest procés; d'aquesta manera, els ciutadans constataran que les seves aportacions i participació en exercicis similars són

Les institucions europees volien pilotar el procés des del primer moment, encara que fos per intentar fer *control de danys*. No podien ni volien arriscar-se a què sorgissin demandes o massa radicals o que impedissin que la Conferència anés més enllà.

estat plantejada– per justificar que sí va valer la pena. Si les recomanacions polítiques no es poden aplicar o queden estancades perquè no hi ha acord entre institucions i/o estats membres sobre com procedir, el fet que, per primera vegada, les institucions europees s'esforcin per escoltar als seus ciutadans i fer-los partícips de la presa de decisions **s'intentarà vendre com un èxit**. Per altra banda, si hi ha un seguiment i/o implementació de les propostes polítiques, es podrà mostrar la Conferència com un èxit per haver aconseguit legitimitat ciutadana de les propostes de polítiques que apareixen a l'informe final, independentment de la seva qualitat.

3. I ara què?

Quan es va acabar la CoFoE, es van obrir com a mínim tres possibilitats per donar-li seguiment, les quals no s'exclouen entre elles:

- La primera opció, i la menys desitjable, és continuar com sempre. En aquest escenari, l'informe de la Conferència seria examinat i ignorat perquè la UE i els seus estats membres tenen qüestions més importants per atendre. Aquesta opció és perillosa, ja que els ciutadans, hagin participat o no a la Conferència, podrien tenir la sensació que la seva **veu no compta**. Considerant la distància

importants i desemboquen en quelcom tangible. Fins i tot, si un procés permanent només està pensat per escoltar als ciutadans, per buscar possibles solucions innovadores, o només per a tenir un paper consultiu, ha d'estar suficientment clar.

- La tercera possibilitat és, efectivament, reformar; i aquí hi hauria dues opcions. Una podria ser el fet d'aplicar només recomanacions polítiques específiques, les que apareixen a l'informe final i que no toquen reformes institucionals. A Brussel·les, comentaristes polítics, com un subdirector general de la Secretaria General del Consell de la UE, **argumenten** que, com que la UE no és un sistema de democràcia directa, el Parlament i el Consell Europeu tenen la paraula definitiva sobre quin serà el seguiment de la Conferència. Segons aquesta posició, el 95% de les polítiques descrites en el document final es poden dur a terme sense canviar els tractats.

El que afirmen aquestes veus és que els reptes als quals s'enfronta la UE s'han d'encarar, en primer lloc, amb voluntat política, i que és ingenu pensar que els canvis institucionals conduiran automàticament a solucions. Els partidaris d'aquest argument elogien la CoFoE com un experiment prometedor en termes de procés, i creuen que la UE hauria de desenvolupar i s'hauria de comprometre encara més en la implicació de la ciutadania en els debats

sobre els principals reptes polítics, ja que així hi hauria més elements d'anàlisi sobre les opcions i els mitjans disponibles i els efectes a llarg termini, independentment del cicle polític en què ens trobem.

Respecte a l'opció de reforma, aquesta implica una decisió política seriosa perquè suposa reobrir els tractats. El Parlament, que estava clarament a favor de l'inici d'una Convenció, **ha exigit formalment** l'activació de **l'article 48 del Tractat de la Unió Europea**. Alguns estats membres també **donen suport a aquesta posició** creient que això suposarà un impuls polític per a la UE. Però n'hi ha d'altres que ja ho **han descartat**.

El fet de com complir amb el llegat de la Conferència també és una **batalla entre les institucions europees**. El Parlament Europeu ha estat la institució més propera a la ciutadania durant tota la Conferència i la seva aposta és que hi té molt a guanyar si es reformen els tractats, sobretot si aconseguix el poder d'iniciativa legislativa. Tanmateix, això debilitaria el paper de la Comissió i soccavaria l'equilibri entre el Parlament i el Consell, les dues branques amb poder de decisió.

4. Lliçons per al futur

El que no es pot negar de la Conferència del Futur d'Europa és la seva ambició. Per primera vegada, la Unió s'ha embarcat en un experiment democràtic transnacional per fer participar la ciutadania en el present i el futur de la UE més enllà de les eleccions. Podria haver-hi hagut més ciutadans implicats si s'hi hagués destinat més temps. Les propostes polítiques haurien estat millors, més concretes i adaptades a les necessitats específiques si els processos haguessin estat diferents, per exemple, si els experts haguessin pogut prendre un paper més actiu en el disseny de les propostes, o si les propostes s'haguessin adoptat per majoria enlloc de consens. En qualsevol cas, la Conferència pot ser interpretada com un èxit per les institucions europees, els estats membres, la *stakeholders* i la societat civil si s'aprenen lliçons per al futur. En cas contrari, la CoFoE haurà estat un fracàs.

Valorar si la Conferència ha tingut poder transformador, només el temps ho dirà. Així, mantenir el procés de la consulta a la ciutadania i la seva plataforma digital multilingüe, com a part fonamental de la vida democràtica de la Unió, serà un èxit si té una finalitat clara. Per contra, si només es manté com a façana per donar a la UE una aparença més democràtica als ulls de la seva ciutadania, la Conferència haurà estat un fracàs.

Pel que fa a la reforma dels tractats, en el moment de finalització de la Conferència, les posicions entre els estats membres continuaven dividides. Els països de l'Europa occidental semblaven estar més ansiosos per obrir els tractats i iniciar una Convenció. En canvi, els estats membres de l'est eren més reticents i la temptació de re-naci-

onalitzar competències de la UE planeja sobre qualsevol reforma dels tractats. Tenint en compte el resultat de les eleccions a Itàlia del passat 25 de setembre i l'incipient naixement de la Comunitat Política Europea, sembla que les condicions per reobrir els tractats han deixat d'existir perquè el resultat seria molt incert. Tot i així, en el **discurs de l'Estat de la Unió** de setembre del 2022, la presidenta de la Comissió, Ursula von der Leyen, va dir: «És hora de renovar la promesa europea. I també hem de millorar la manera de fer les coses i la manera de decidir les coses. Alguns podrien dir que aquest no és el moment adequat. Però si ens prenem seriosament la preparació per al món de demà, hem de ser capaços d'actuar sobre les coses que més importen a la gent. I com que ens prenem seriosament una Unió més ampla, també hem de ser seriosos amb la reforma. Per tant, tal com ha demanat aquest Parlament, crec que ha arribat el moment d'una Convenció Europea».

Finalment, és natural preguntar-se si –i per què– hauria de tenir lloc una Convenció. Reformar i obrir els tractats sense saber què se'n vol treure o què se'n vol aconseguir consumirà massa capital polític i el resultat és incert. No cal reformar tractats per mostrar ambició i fe en el projecte europeu, sinó voluntat política per comprometre's i actuar sobre els defectes de la Unió. Si el canvi de tractats és només una qüestió simbòlica i no hi ha una visió clara i unida sobre cap a on ha d'anar la UE i en què ha de convertir-se, és millor deixar-los tal com estan.

En canvi, si els estats membres que han manifestat la seva voluntat de canviar els tractats per donar un nou impuls a la UE estan disposats a recollir les recomanacions de la seva ciutadania, implicar-los en una futura Convenció i transformar la Unió Europea d'acord amb una visió concreta, aleshores discutir nous tractats sí pot ser útil. Aleshores, la Conferència sobre el Futur d'Europa haurà estat, realment, un èxit.

5. Què pensa la ciutadania de les comarques de Barcelona?

En el cas de les comarques de Barcelona, la Diputació de Barcelona va desplegar aquest procés de consulta a la ciutadania de manera doble. Per un costat, va fer difusió de la Conferència per incentivar-ne la participació i, per altre, va dur a terme una enquesta per estimular el debat i la reflexió sobre la integració europea a la província. L'objectiu últim d'aquesta enquesta era mesurar la percepció de la ciutadania sobre la UE, tenint especialment en compte la joventut, com també la implementació de polítiques públiques locals més ajustades a la realitat. El treball de camp de l'enquesta, fet entre els mesos de gener i febrer de 2022, reflecteix que el 32% de les persones consultades qualifiquen la seva actitud envers la UE com a «força a favor» i el 30,7% «més aviat a favor». En general, les respostes de l'enquesta desprenen una visió força conciliadora i optimista sobre la UE. Al respecte, comparativament amb la Conferència, tenint en compte que la participació va ser baixa i, possiblement,

les propostes obtingudes tinguessin una visió esbiaixada favorable a la UE, els resultats no s'han contradit amb el sentit majoritari de l'opinió pública europea, ja que, segons l'últim Eurobaròmetre³, un 49% de la ciutadania europea confia en la UE i un 47% en té una visió positiva.

La ciutadania de les comarques de Barcelona opina que la UE hauria de prioritzar polítiques per fer front al canvi climàtic (un 24,8%). Aquesta preferència també té ressò en les propostes de la Conferència, que li va dedicar un dels panells ciutadans. En l'informe final, hi ha sis propostes relacionades amb el canvi climàtic amb els seus respectius objectius i mesures per complir-los. Per exemple, l'objectiu de la proposta 3 és «millorar la seguretat energètica europea i aconseguir la independència energètica de la UE alhora que garantir una transició justa i proporcionar als europeus energia suficient, assequible i sostenible. (...)»; i la mesura número 2, per aconseguir aquest objectiu, estableix «considerar dins de les polítiques energètiques les implicacions geopolítiques i de seguretat, inclosos els drets humans, l'aspecte ecològic i el bon govern, com

Pel que fa a l'educació (tot i que l'accés a l'educació de diferent tipus –educació alimentària o sexual per exemple– és transversal), la proposta 46 de la Conferència demana a la UE i als seus estats membres que, per a l'any 2025, intentin establir un espai europeu inclús d'educació en el qual tota la ciutadania tingui el mateix accés a una educació de qualitat i a possibilitats d'aprenentatge permanent, incloent-hi a la ciutadania de zones rurals i remotes. Per això, la ciutadania que va participar a la CoFoE sol·licita més competències per a la UE en matèria educativa i que aquesta compensi les febleses estatals. No obstant això, aquesta competència ha estat tradicionalment en mans dels estats membres, com també la d'ocupació i formació professional (tercera preferència de la ciutadania de la província de Barcelona amb un 16,8%).

Respecte a la salut (segona preferència per a la ciutadania de la província de Barcelona amb un 21,9%), les propostes de la Conferència (de la 7 fins a la 10) van des de la idea del dret universal a la salut, fins a reforçar el seu sistema dotant-lo de més mitjans financers. Les propostes sobre

Amb relació a la dimensió dels canvis que la ciutadania enquestada per la Diputació de Barcelona voldria veure a la UE, el 52,7% creu que en necessita alguns, però en cap cas radicals. Per contra, el 39,7% creu que els canvis que necessita la UE han de ser realment profunds.

també l'estat de dret de tots els proveïdors d'energia de països tercers». En aquest sentit, la província de Barcelona està en línia amb la CoFoE i els seus participants, ja que el canvi climàtic és un tema recurrent i transversal en el document final, present en àmbits com l'economia, la geopolítica o la indústria.

La contradicció, no obstant això, es troba en el moment en què aquests temes afecten de manera més individual o local, perquè, a l'apartat sobre les solucions que s'han d'adoptar a nivell local, a la pregunta de «vostè, pensant en el seu poble o ciutat, a què destinaria els diners de la Unió Europea?», la resposta de «polítiques mediambientals, canvi climàtic» apareix en cinquena posició de les preferències, amb un 14,9% dels vots. A escala local, les preferències o els problemes ciutadans tenen més a veure amb: «formació, educació, millora del sistema educatiu», amb un 28,8% de la ciutadania expressant aquesta preferència, «la salut» (21,9%), «polítiques d'ocupació» (16,8%) i «polítiques socials» (16,7%).

ocupació i formació també ocupen un lloc primordial en les propostes de la Conferència. Les propostes 13 i 14 fan referència a un mercat laboral accessible per a tothom. També es proposa un salari mínim europeu i millorar les condicions laborals. La proposta d'implementar el Pilar Europeu de Drets Socials és constant.

Amb relació a la dimensió dels canvis que la ciutadania enquestada per la Diputació de Barcelona voldria veure a la UE, el 52,7% creu que en necessita alguns, però en cap cas radicals. Per contra, el 39,7% creu que els canvis que necessita la UE han de ser realment profunds. Si distingim entre adults i joves (de 15 a 29 anys), entre els partidaris d'un canvi radical hi ha, en proporció, més adults (41,9%) que joves (30,7%). La joventut es decanta en la immensa majoria per canvis no radicals (61,7%) i els adults que creuen en aquesta opció són el 50,5%. De fet, una de les mesures de la proposta 38 de la Conferència demana atorgar al Parlament Europeu el dret d'iniciativa legislativa, i això requeriria la renegociació dels tractats.

Pel que fa al futur de la UE, el 19,3% creu que passa per donar més poder a les institucions europees, mentre que el 18,6% prefereix que el repartiment de poder es quedi com està; el 27% voldria donar més poder a les autonomies i regions i el 12% a pobles i ciutats. L'opció de renacionalitzar competències es queda amb un 16,9%. En canvi, a

3. Standard Eurobarometer 97 - Estiu 2022. El treball de camp es va realitzar entre Juny i Juliol de 2022 i per tant ja reflecteix l'impacte de la guerra a Ucraïna. L'Standard Eurobarometer 96 - Hivern 2021-2022 amb el treball de camp fet previ a la guerra, la confiança amb la UE és del 47% (2 punts menys) i la visió positiva del 44% (3 punts menys). El treball de camp de l'enquesta de la Diputació de Barcelona va ser al gener i febrer de 2022, per tant, tampoc reflecteix l'impacte de la Guerra d'Ucraïna.

10 anys vista, el 65,6% de la ciutadania veu favorablement que la UE tingui més poder de decisió; però aquesta opció podria entrar en contradicció amb la voluntat expressada pel 90,2% dels enquestats que voldria veure com la UE té més en compte els pobles i les ciutats.

El que sí queda clar és que els canvis que la ciutadania de la província de Barcelona voldria veure en l'àmbit de la UE, amb un 29,6% del suport, són en les polítiques socials i d'immigració. En aquest sentit, la Conferència cobreix el dossier migratori en tres propostes: immigració regular (proposta 41); immigració irregular (propostes 42 i 43) i asil i integració (44 i 45). El fet que les propostes en immigració irregular i asil i integració estiguin doblades, indica que no va ser fàcil arribar a un consens i, per tant, es va haver de doblar la proposta perquè pogués ser inclosa en l'informe final. Un canvi en aquest sentit es preveu difícil, ja que el dossier migratori està altament polititzat, amb postures molt diferents per part dels estats membres.

En qualsevol cas, correspondrà a la UE i als seus estats membres complir amb el mandat de la Conferència, veient quin és el suport en altres regions de la UE a les propostes apuntades en l'informe final. L'objectiu és trobar un equilibri entre les preferències de la ciutadania i la dels estats.